

Notat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Kemikalier 7034-0122
J.nr.
Ref. Ae
Den 21. februar 2006

Orientering om vedtagelse af en ny global kemikaliestrategi, SAICM

De afsluttende forhandlinger om en ny international kemikaliestrategi; SAICM (Strategic Approach to International Chemicals Management) fandt sted på den internationale kemikaliekonference, ICCM afholdt i Dubai 4-6. februar 2006. På ICCM blev forhandlingerne afsluttet, og SAICM blev vedtaget.

SAICM består af en high level deklARATION (HLD), den såkaldte "Dubai Deklaration", en overordnet politisk strategi (OPS) og en global plan for aktiviteter (GPA) samt en række resolutioner. SAICM er et ikke juridisk bindende instrument, som lande og organisationer politisk har forpligtet sig til via Dubai Deklarationen.

Samlet vurdering

Det endelige resultat er tilfredsstillende for Danmark, og det forventes, at SAICM vil bidrage til at sikre, at man på internationalt plan når det opstillede mål, som blev besluttet under verdensstopmødet i Johannesburg i 1992 om, at kemikalier i 2020 skal bruges og produceres på en måde, som minimerer de væsentlige negative effekter på miljø og sundhed.

Vedtagelsen og resultatet af forhandlingerne om SAICM ligger godt i tråd med den danske indsats overfor kemikalier; den nationale danske kemikaliehandlingsplan, vedtagelsen af EU's kemikalie lovgivning REACH og nu den globale kemikaliestrategi.

De danske prioriteter i forhandlingerne er afspejlet i SAICM. Nogle af de vigtige elementer, som Danmark kæmpede for under forhandlingerne var henvisningen til forsigtighedsprincippet og at få prioriteret indsatsen mod de særligt problematiske stoffer, såsom PBT-stoffer (persistente, bioakkumuler og giftige stoffer), vPvB-stoffer (meget persistente og meget bioakkumulerbare stoffer) og CMR-stoffer (stoffer som er kræftfremkaldende, giver skader på arveanlæg eller skader på forplantning) samt hormonforstyrrende stoffer. Det lykkedes at få dette indarbejdet i SAICM på tilfredsstillende vis.

Baggrund og resume af forhandlingsresultater fra ICCM

Baggrunden for SAICM og en nærmere beskrivelse de udestående elementer, der var før forhandlingerne i Dubai, er beskrevet nærmere i Miljø - og Planlægningsudvalget, Alm. del - Bilag 237 "Orientering om den internationale kemikaliekonference, ICCM, den 4. - 6. februar 2006 i Dubai". Nedenfor er resultatet af forhandlingerne angående de vigtigste udestående beskrevet.

High Level Deklarationen – Dubai Deklarationen

USA ønskede en reference til en forbeholdsklausul mht. eksisterende internationale aftaler. Da SAICM er et ikke juridisk bindende instrument, vurderede

Danmark og EU ikke, at der var et behov for en sådan tekst, og resultat af forhandlingerne blev, at henvisningen til forbeholdsklausulen blev slettet.

USA ønskede desuden at SAICM's frivillige natur blev fremhævet flere steder i teksten. Via HLD gives der en klar politisk forpligtelse til SAICM som et ikke juridisk bindende instrument. På denne baggrund vurderede Danmark ikke, at det var hensigtsmæssigt eller nødvendigt med henvisninger til "frivillighed" flere steder i teksten. Resultatet af forhandlingerne blev, at der i HLD er en henvisning til, at SAICM er et nyt frivilligt initiativ, som ikke er juridisk bindende. Derudover er der en henvisning til "frivillig" i GPA, i forhold til at GPA er opdelt i arbejdsområder med tilhørende aktiviteter, som stakeholders kan gennemføre frivilligt for at leve op til forpligtelserne og målene for SAICM, som de er beskrevet i HLD og OPS.

Den overordnede politiske strategi

Omfang

Omfanget af SAICM blev bibeholdt som meget bredt på trods af en undtagelse for visse produkttyper som er dækket tilstrækkeligt af eksisterende lovgivning.

Finansiering

Finansiering af SAICM blev bred med flere muligheder for at bidrage til processen finansielt, via partnerships eller bilaterale eller multilaterale projekter. På Norge, Schweiz og EU's initiativ blev der oprettet et "Quick Start Program", som skal hjælpe udviklingslande hurtigere i gang med implementeringen af SAICM. Programmet er tidsbegrænset og indeholder en frivillig fond, der er placeret i UNEP, som både regeringer, industrien, den globale miljøfacilitet (GEF), Verdensbanken, internationale finansieringsinstitutioner samt andre internationale organisationer kan bidrage til.

Forsigtighedsprincippet

I afsnittet om risikoreduktion blev vedtaget kompromistekst om forsigtighedsprincippet, som fastsætter at man på passende vis skal tage hensyn til forsigtighedsprincippet med det sigte at minimere de væsentlige negative effekter på både miljø og sundhed.

Desuden indeholder kapitlet om principper og tilgange en liste over de relevante principper og tilgange som man bør lade sig vejlede af, når det er relevant, herunder en indirekte henvisning til substitution.

Den globale plan for aktiviteter

Tabel C indeholder aktiviteter som der enten ikke kunne opnås enighed om eller som ikke nåede at blive diskuteret på sidste forberedende møde i september 2005. Flere ønskede tabel C helt slettet fra SAICM. Resultatet blev, at der i GPA blev lavet en henvisning til tabel C i rapporten fra det sidste forberedende møde, så der er mulighed for at lande og organisationer kan arbejde videre med de aktiviteter som er indeholdt i tabellen ved intersessionelt arbejde inden næste ICCM, som finder sted i 2009.